

Türkiyənin IX Prezidenti Süleyman Dəmirəl haqqında kitabın elektron versiyasında Azərbaycan Prezidentinin məqaləsi verilib

❑ **Türkiyədə fəaliyyət göstərən “Mərmərə Qrupu” Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfi “Süleyman Dəmirələ ərməğan” adlı kitab hazırlayıb. Kitabın “Mərmərə Qrupu”nun rəsmi saytında yerləşdirilən elektron versiyasında ulu öndər Heydər Əliyev ilə görkəmli dövlət xadimi Süleyman Dəmirəlin dostluq və qardaşlıq münasibətlərindən, türk dünyasının bu iki böyük oğlunun Azərbaycan–Türkiyə münasibətlərinin inkişafındakı xidmətlərindən bəhs olunur.**

Kitabda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin “Türkiyə Respublikasının IX Prezidenti Süleyman Dəmirəlin əziz xatirəsinə” sərlovhəli məqaləsi də verilib. Məqalədə dövlətimizin başçısı Türkiyənin IX Prezidenti Süleyman Dəmirəlin mənali həyat yolundan və zəngin dövlətçilik fəaliyyətindən söhbət açır, onun əziz xatirəsinə dərin hörmət və ehtiramla yad edir.

Görkəmli dövlət xadimi və siyasətçi Süleyman Dəmirəlin bütün həyat və fəaliyyətini doğma ölkəsinin rifahına həsr etdiyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev yazır: “Atam Heydər Əliyev ilə Süleyman Dəmirəl sıx dostluq münasibətləri birləşdirirdi. Onların arasında olan əlaqələr Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının rəhbəri vəzifəsində işləyərkən yaranmışdı... Heydər Əliyevin 1993-cü ildə Azərbaycan xalqının tələbi ilə yenidən hakimiyyətə qayıtmasından və Prezident seçilməsindən sonra onunla Süleyman Dəmirəl arasında dostluq münasibətləri daha da möhkəmləndi. Onlar qarşılıqlı səfərlər edir, daim telefon vasitəsilə əlaqə saxlayırdılar.

Heydər Əliyevin Süleyman Dəmirəllə xüsusi dostluq münasibətlərinin şəxsən şə-

hidi olmuşam. Heydər Əliyev Türkiyəyə səfər edəndə Süleyman Dəmirəl və həyat yoldaşı Nəzmiyə xanım bizi evində qəbul edirdi.

Bu illər ərzində Azərbaycan–Türkiyə əlaqələrinin möhkəm təməli qoyuldu. Heydər Əliyevin

“Bir millət, iki dövlət” şüarı Azərbaycan–Türkiyə münasibətlərinin hakim fəlsəfinə çevrildi”.

Azərbaycanın neft strategiyasının təməlinin qoyulmasında və reallaşdırılmasında ulu öndər Heydər Əliyevin və Süleyman Dəmirəlin böyük xidmətlərini xatırladan Prezident İlham Əliyev yazır: “1999-cu ilin noyabr ayında ATƏT-in İstanbul Sammiti zamanı aparılmış müzakirələr nəticəsində Heydər Əliyevin, Süleyman Dəmirəlin və digər dövlət başçılarının iştirakı ilə “Xam neftin Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan və Türkiyə Cümhuriyyətinin əraziləri ilə Bakı–Tbilisi–Ceyhan əsas ixrac boru kəməri vasitəsilə nəql edilməsinə dair Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan

Back in Soviet time, the borders were sealed off also and there was no communication. The construction of a bridge between Turkey and Nakhichevan, across the Arax River, was vital. Through joint efforts of Heydar Aliyev and Suleyman Demirel the very bridge was built and named the bridge of “Hope”. In late May 1992, Suleyman Demirel, accompanied by a large delegation, made a landmark visit to Nakhichevan and inaugurated the bridge together with Heydar Aliyev.

Our state flag hoisted by the Democratic Republic of Azerbaijan in 1918 came down in 1920 after the downfall of the republic. Heydar Aliyev raised that flag in Nakhichevan again while the Soviet Union had still existed. On November 17th, 1990, at the session of the Supreme Council, under the chairmanship of Heydar Aliyev, the very flag was recognized as the official flag.

The ties of friendship with Suleyman Demirel had grown only stronger after in 1993, Heydar Aliyev returned to power, as demanded by the people of Azerbaijan, and was elected a President. They paid reciprocal visits and maintained constant telephone communication.

I witnessed special ties of friendship between Heydar Aliyev and Suleyman Demirel. Whenever Heydar Aliyev visited Turkey Suleyman Demirel and his spouse Nezmilye would host us at their house.

Those were the years when the solid foundation of Azerbaijan-Turkey relations was laid. Heydar Aliyev’s slogan “One nation, two states” had become the primary philosophy of the relations between Azerbaijan and Turkey.

Heydar Aliyev laid the foundation of Azerbaijan’s oil strategy, with the interests of the people of Azerbaijan at its core. The Baku-Tbilisi-Ceyhan oil pipeline was an integral component of that strategy. That pipeline became a reality thanks to the courageous actions by Heydar Aliyev under complex geopolitical circumstances. The discussions at the OSCE Istanbul Summit in November 1999 culminated with the signing of “Agreement among the Republic of Azerbaijan, Georgia and the Republic of Turkey relating to the transportation of petroleum via the territories of the Republic of Azerbaijan, Georgia and the Republic of Turkey through the Baku-Tbilisi-Ceyhan Main Export Pipeline”. Moreover, the Presidents of Azerbaijan, Georgia, Turkey, Kazakhstan, and the United States had signed the Istanbul Declaration pledging support to that project and its speedy implementation.

President of Azerbaijan İlham Aliyev awarded 9th President of Turkey Süleyman Demirel with an Honor Medal On the occasion of his 89th birthday.

İLHAM ALİYEV
President of the Republic of Azerbaijan

In dear memory of the 9th President of the Republic of Turkey Suleyman Demirel

It is with profound respect and esteem that I honor the memory of the 9th President of the Republic of Turkey, the outstanding statesman and politician - Suleyman Demirel.

Suleyman Demirel dedicated his entire life and work to the prosperity of his homeland. From the second half of the 20th century, he for many years had played an active role in the sociopolitical life of the Republic of Turkey.

My father Heydar Aliyev and Suleyman Demirel shared the ties of close friendship. Their relations started when Heydar Aliyev was at the helm of the Nakhichevan Autonomous Republic.

On September 3rd, 1991, Heydar Aliyev was elected the Chairman of the Supreme Council of Nakhichevan Autonomous Republic, with the overwhelming support of the people of Nakhichevan. At the time Armenia’s aggression against Azerbaijan had been continuing, with Azerbaijan’s lands falling under occupation. The military offensive against Nakhichevan was happening as well and Nakhichevan too faced a threat of occupation. Yet Heydar Aliyev managed to overpower the enemy and Nakhichevan was able to secure its borders. Nakhichevan is surrounded by Armenia from three sides and back then it was, in fact, in a blockade. All communications, water, electricity, and gas supply had been disrupted. Thanks to the actions of Heydar Aliyev as the leader of Nakhichevan the former was able to overcome that challenge.

The handover of Zangazur—the historical part of Azerbaijan to Armenia in 1920 had torn the great Turkic world apart geographically. The main territory of Azerbaijan had lost its border with Turkey. The only border section with Turkey lies solely in Nakhichevan.

17

və Türkiyə Cümhuriyyəti arasında Saziş”, həmçinin bu layihənin dəstəklənməsi və qısa müddət ərzində həyata keçirilməsi haqqında Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Qazaxıstan və ABŞ prezidentləri tərəfindən İstanbul Bəyannaməsi imzalandı.

2002-ci ildə Heydər Əliyevin iştirakı ilə Bakı–Tbilisi–Ceyhan neft kəmərinin təməli qoyuldu. 2006-cı ildə isə mənim və digər dövlət başçıların iştirakı ilə neft kəmərinin açılışı oldu. Bu kəmərin reallağa çevrilməsində Süleyman Dəmirəlin siyasi dəstəyi mühüm rol oynadı”.

Türkiyənin sabiq Prezidenti Süleyman Dəmirəlin ölkəmizə səfərlərindən, onun Azərbaycanın yüksək dövlət ordenləri ilə

mükafatlandırılmasından, “Azərbaycan Respublikasının Fəxri vətəndaşı” adına layiq görülməsindən bəhs edən Prezident İlham Əliyev məqaləsini bu sözlərlə bitirir: “Süleyman Dəmirəlin əziz xatirəsi Azərbaycan xalqının qəlbində daim yaşayacaq”.

Kitabda Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Türkiyənin IX Prezidenti Süleyman Dəmirəl barədə xoş sözləri, görkəmli dövlət xadimlərinin, alimlərin, diplomatların məqalələri toplanıb.

“Mərmərə Qrupu”nun saytında qeyd olunur ki, kitab türk və ingilis dillərində nəşr ediləcək.

Sabir ŞAHTAXTI,
AZƏRTAC-ın
xüsusi müxbiri

Ankara